

RB MAGAZINE

grudzień 12 (60)/2019

**RB AKADEMIA JAKO
PLACÓWKA KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO**

**STATUS „MAŁEGO PODATNIKA”
ORAZ STOSOWANIE STAWKI 9%
NA GRUNCIE PODATKÓW DOCHODOWYCH
– ZMIANY OD NOWEGO ROKU**

LESZEK DUTKIEWICZ

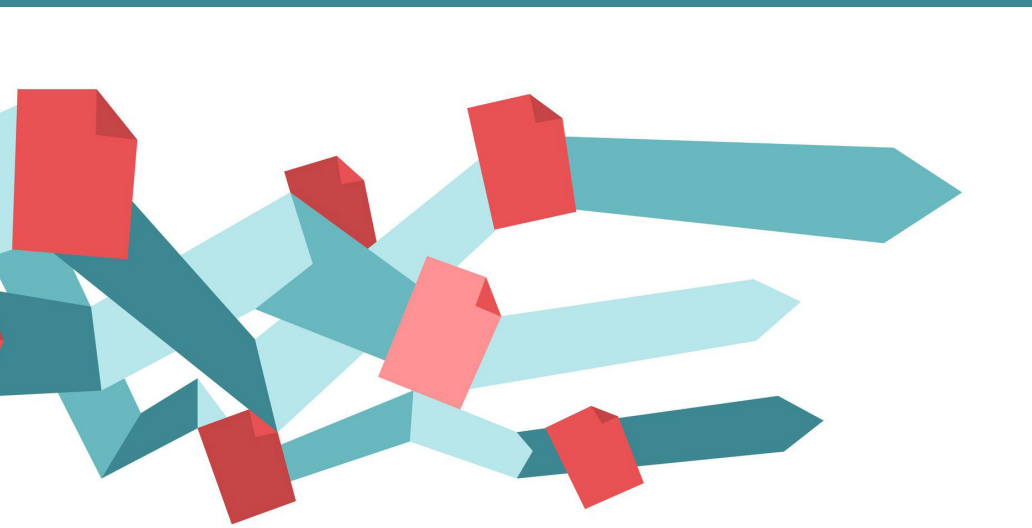
CENY TRANSFEROWE – NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ NA PRZEŁOMIE 2019 I 2020 ROKU

**CENTRALNY REJESTR BENEFICJENTÓW
RZECZYWISTYCH – ZASADY DZIAŁANIA,
PODMIOTY OBOWIĄZANE
DO DOKONYWANIA ZGŁOSZEŃ, SANKCJE
Z TYTUŁU NIEWYKONANIA OBOWIĄZKÓW**

ISSN 0239-2313

9 770239 231643 >

Zaawansowane
szkolenia
z zakresu
controllingu

SQL

Język SQL dla analityków danych

Katowice, 17-18 lutego 2020 r.; Wrocław, 16 marca 2020 r.

Podstawy T-SQL

Warszawa, 9-10 marca 2020 r.

BUSINESS INTELLIGENCE

Raporty wizualne w Power BI Desktop (Excel BI)

Warszawa, 21-22 marca 2020 r.;

**Excel BI w pracy analityka – Power Query, Power Pivot, Power Map,
Power View, Power BI**

Warszawa, 25-27 maja 2020 r.

Wizualizacja danych i projektowanie dashboardów Excel (Excel BI)

Warszawa, 28-29 maja 2020 r.

rbakademia.pl/szkolenia-finansowo-controllingowe

4

RB AKADEMIA JAKO PLACÓWKA KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO

Wojciech Ośka

6

CENY TRANSFEROWE - NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ NA PRZEŁOMIE 2019 I 2020 ROKU

Leszek Dutkiewicz

24

CENTRALNY REJESTR BENEFICJENTÓW RZECZYWISTYCH - ZASADY DZIAŁANIA, PODMIOTY OBOWIĄZANE DO DOKONYWANIA ZGŁOSZEŃ, SANKCJE Z TYTUŁU NIEWYKONANIA OBOWIĄZKÓW

Michał Wasilenko

RB NEWS

RB Akademia jako Placówka
Kształcenia Ustawicznego4

TEMAT NUMERU

Ceny transferowe – na co zwrócić uwagę
na przełomie 2019 i 2020 roku6

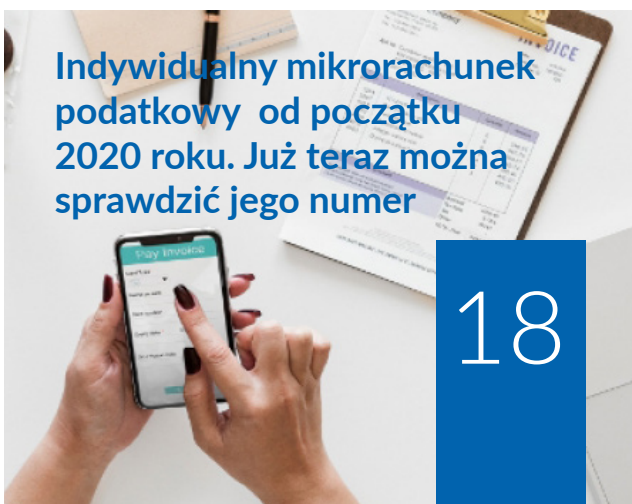
PODATKI

Konsekwencje zmiany dyrektywy VAT
w zakresie quick fixes. Cz.1 10

Wzrost stawki podatku akcyzowego o 10%
- analiza skutków zmiany ustawy dla konsumentów,
Skarbu Państwa oraz przedsiębiorców 14

Status „małego podatnika” oraz stosowanie
stawki 9% na gruncie podatków dochodowych
- zmiany od nowego roku 16

Indywidualny mikrorachunek podatkowy
od początku 2020 roku. Już teraz można
sprawdzić jego numer 18

Indywidualny mikrorachunek podatkowy od początku 2020 roku. Już teraz można sprawdzić jego numer

18

TEMAT NUMERU

Ceny transferowe
– na co zwrócić uwagę
na przełomie 2019
i 2020 roku

6

PRAWO

Przedsiębiorco! Pamiętaj o zarejestrowaniu
się w bazie danych o produktach
i opakowaniach (BDO) 20

Nowelizacja kodeksu postępowania
karnego – najważniejsze zmiany 22

Centralny Rejestr Beneficjentów
Rzeczywistych – zasady działania,
podmioty obowiązane do dokonywania zgłoszeń,
sankcje z tytułu niewykonania obowiązków 24

Dobra wiadomość dla kredytobiorców – w przypadku
wcześniejszej spłaty kredytu, bank zobowiązany jest
zwrócić część prowizji 28

SZANOWNI PAŃSTWO

W BRANŻY PRAWNICZEJ KSZTAŁCENIE JEST USTAWICZNE. PO PEWNYM CZASIE WCHODZI W KREW JAK ODDYCHANIE. NA RYNKU JEST SPORO FIRM, KTÓRE DAJĄ W TYM ZAKRESIE WSPARCIE. W GRONIE TYCH RENOMOWANYCH TRWA OD LAT RB AKADEMIA.

Praca na stanowisku eksperckim w sektorze prawa wiąże się z pozyskaniem niezbędnych certyfikatów, a te mogą być różne. Wybierając kurs przygotowujący do pracy w charakterze np. dyrektora finansowego czy specjalisty ds. kadr i płac, dobrze jest spojrzeć na to czy jest on poświadczany na ministerialnych drukach. Wiodące firmy szkoleniowe, takie jak RB Akademia, dają takie zaświadczenia, tym samym gwarantując wysoką jakość usług. Gorąco zachęcamy do odwiedzania strony rbakademia.pl, gdzie możecie skorzystać z wielu szkoleń, a także oferty księgarni Russell Bedford.

W opanowywaniu trudnych zagadnień pomagamy także poprzez nasze publikacje. W RB Magazynie przedstawiamy wam zmiany, jakie miały miejsce w poprzednim miesiącu. Na początku roku zwykle emocjonują nas najbardziej te podatkowe. W 2020 ustawodawca nie rozczarowuje i serwuje ich sporo. Głównie na księgowych spocznie sporo nowych obowiązków, między innymi związanymi z białą listą VAT czy ze split payment. Ministerstwo wyjaśniło już wiele kwestii, które budzą wątpliwości, ale nadal niektóre stanowią trudność nawet

dla urzędów skarbowych. Małe trzęsienie ziemi wywołała też nowelizacja ustawy o odpadach. Baza danych odpadowych (BDO) spędza sen z oczu wielu przedsiębiorcom, tymczasem znakomitej większości w ogóle nie dotyczy. Niestety prawo w tym zakresie jest skonstruowane i prezentowane tak niejasno, że nadal wiele firm nie wie czy podlega pod BDO. Ci, którzy jednak muszą się w niej zarejestrować, mają do czynienia z absurdalnymi obowiązkami, które muszą wypełnić.

W nowym roku życzę czytelnikom RB Magazynu cierpliwości i podchodzenia do zmian z dystansem. Zapraszam do wspólnego rozszyfrowywania najbardziej zawiłych zapisów nowelizowanego prawa. Zgłaszajcie problemy, a my postaramy się je przeanalizować i przedstawić rozwiązanie. Zapraszam do kontaktu mailowego lub poprzez nasze media społecznościowe: facebook.com/russellbedfordinpoland lub linkedin.com/company/russell-bedford-poland

Katarzyna Kołbuś
Redaktor prowadząca

GRUDZIEŃ NR 12 (60) 2019

RB Magazine
al. Jerozolimskie 123A, 02-017 Warszawa
tel. 22 276 61 84
www.russellbedford.pl

Wydawca

 Russell Bedford
taking you further

Redaktor Prowadząca
Katarzyna Kołbuś
katarzyna.kolbus@russellbedford.pl

Reklama
e-mail: marketing@russellbedford.pl

Projekt i skład
PDWA Interactive Agency
ul. Banderii 4 lok. 321
01-164 Warszawa
www.pdwa.pl

Informacje zawarte w tej publikacji są tylko dla celów informacyjnych i nie stanowią profesjonalnego doradztwa z zakresu księgowości, podatków, biznesu czy porad prawnych. Ustawy i przepisy zmieniają się szybko, więc informacje zawarte w niniejszym dokumencie mogą nie być kompletne i aktualne. Proszę skontaktować się z profesjonalnym doradcą przed podjęciem jakichkolwiek działań na podstawie zawartych informacji.

**Centrum szkoleniowe
RB Akademia uprawnione jest
do kształcenia praktycznego,
przygotowującego do pracy
w konkretnym zawodzie
na podstawie uzyskanych
kwalifikacji i kompetencji.**

**W naszej ofercie znajdują
się m.in:**

Kurs na Dyrektora
Finansowego - praktyczne
warsztaty przygotowujące
do zawodu - kurs weekendowy
(90H)

Weekendowy kurs
dla zaawansowanych
na certyfikowanego specjalistę
z zakresu kadr i płac (54H)

Weekendowy kurs
na certyfikowanego specjalistę
ds. legalizacji pobytu
cudzoziemców w Polsce

Certyfikowany kurs specjalisty
w zakresie cen transferowych
w ujęciu międzynarodowym
i krajowym poparty
certyfikatem TPE® (36H)

RB Akademia jako Placówka Kształcenia Ustawicznego

INFORMUJEMY, ŻE RB AKADEMIA ZOSTAŁA WPISANA DO EWIDENCJI SZKÓŁ I PLACÓWEK NIEPUBLICZNYCH. OZNACZA TO, ŻE DZIĘKI NASZYM KURSAM ZAWODOWYM, ZDOBEDZIESZ ODPOWIEDNIE KWALIFIKACJE UPRAWNIAJĄCE DO WYKONYWANIA ZAWODU POTWIERDZONE UZYSKANIEM ZAŚWIADCZENIA NA DRUKACH MINISTERIALNYCH!

RB Akademia uprawniona jest do prowadzenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych, poświadczonych certyfikatem oraz zaświadczeniem uprawniającym do wykonywania zawodu oraz potwierdzającym nabycie odpowiednich kwalifikacji i kompetencji zawodowych (wpis do ewidencji szkół i placówek niepublicznych prowadzonej przez m.st Warszawa pod numerem 1204 K.) Od momentu wpisania nas do rejestru placówek kształcenia ustawicznego, każdy kurs zawodowy potwierdzony jest zaświadczeniem wydanym zgodnie z obowiązującymi przepisami, uprawniającym do wykonywania danego zawodu.

Egzaminy końcowe poparte są przez Kuratorium Oświaty, na podstawie art. 168 ust. 1 i ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148 z późn. Zm.).

Posiadając kadrę wyspecjalizowanych wykładowców wielu dziedzin, prowadzimy praktyczne szkolenia i kursy przygotowujące do pracy zawodowej w zakresie podatków, rachunkowości, finansów, controllingu, IT oraz kadr i płac. Szkolimy również w zakresie prowadzenia własnego przedsiębiorstwa, a także w zakresie doskonalenia umiejętności miękkich.

RB Akademia, zgodnie z prawem oświatowym, może prowadzić kształcenie ustawiczne w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów umiejętności zawodowych, kursów kompetencji ogólnych, a także innych kursów umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w formie otwartej jak i zamkniętej.

Konferencja

Warszawa, Hotel Marriott
19-20 marca 2020

Kadry Płace

Ewa
Buchowiecka

Paweł
Ziółkowski

dr Sebastian
Koczur

Jolanta
Karakow
Jaśkiewicz

Michał
Nocuń

Przemysław
Cisek

W programie

- Dokumentacja pracownicza
- Lista płac 2020
- Rozliczenia czasu pracy - studium interesujących przypadków
- Najnowsze zmiany w prawie pracy - w szczególności: rewolucja w L4; zasiłek chorobowy po 90 lub 180 dniach pracy; nieprawomocny wyrok a przywrócenie do pracy
- Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych po zmianach
- Zerowy PIT - pierwsze interpretacje i doświadczenia
- Pracownicze Plany Kapitałowe - najnowsze wytyczne i interpretacje
- Zatrudnianie cudzoziemców w Polsce

Cena promocyjna
dla czytelników
VADEMECUM_RB

1390 zł netto

do 31 stycznia 2020 r.

Organizator

AKADEMIA

Partnerzy merytoryczni

C&C CHAKOWSKI & CISZEK

Ewa Buchowiecka
KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Patroni medialni

CENA BIZNESU

Poradnik
Pracownika

alterWEB

Ceny transferowe – na co zwrócić uwagę na przełomie 2019 i 2020 roku

Po dwóch latach od wprowadzenia istotnych zmian przepisów dotyczących cen transferowych, z początkiem 2019 roku weszła w życie kolejna nowelizacja, która również w sposób istotny, choć już może nie tak rewolucyjny, wpływa na to w jaki sposób podatnicy mają realizować swoje obowiązki w zakresie transakcji z jednostkami powiązanymi. Na chwilę obecną – pod koniec roku 2019 znamy już informacje od podatników wskazujące na to jakie aspekty nowych przepisów budzą największe wątpliwości. Dostępne są już także pierwsze rozstrzygnięcia organów i sądów wydane na podstawie nowego stanu prawnego.

Rok 2019 jest dla większości podatników pierwszym okresem w odniesieniu, do którego ostatnie zmiany znajdują zastosowanie, co z uwagi na 9-miesięczny termin na sporządzenie dokumentacji podatkowych oznacza, że w wielu przypadkach obowiązki dokumentacyjne i sprawozdawcze będą realizowane na nowych zasadach po raz pierwszy w 2020 roku, w odniesieniu do zakończonego roku 2019. Oznacza to, że podatnicy objęci obowiązkami w zakresie cen transferowych stoją przed koniecznością przejścia przez praktyczny test umiejętności radzenia sobie z nowymi wymogami stawianymi im przez ustawodawcę. Właściwa realizacja tych obowiązków wymaga od osób zaangażowanych w sporządzanie dokumentacji i raportowanie nie tylko merytorycznej znajomości przepisów ale również pewnego doświadczenia i intuicji w zakresie cen transferowych jak również (a być może przede wszystkim) doskonałej znajomości realiów podmiotu lub grupy podmiotów, na rzecz którego pracują.

Poniżej przedstawiono kluczowe zagadnienia, jakie na przełomie roku

2019 i 2020 budzą największe zainteresowanie z punktu widzenia praktyki realizacji obowiązków z zakresu cen transferowych.

Nowy sposób identyfikowania podmiotów powiązanych

Zaproponowano nowy sposób definiowania podmiotów powiązanych – przez pryzmat pojęcia wywierania znaczącego wpływu na inny podmiot. Przy tym pod pojęciem znaczącego wpływu zawarto zarówno dotychczasowe powiązania przez posiadanie udziału w kapitale (rozszerzone o posiadanie praw głosu w organach kontrolnych, stanowiących lub zarządzających, udziałów w zyskach lub majątku lub ich ekspektatywy), jak i zarządczo-kontrolne, wskazano jednoznacznie relacje rodzinne, jak również przewidziano, że o istnieniu powiązania przesądza faktyczna zdolność osoby fizycznej do posiadania wpływu na podejmowanie kluczowych decyzji przez jednostkę.

Skutek dla podatników

Nowa definicja jest znacznie szersza i w mojej opinii nadal nieostra. Upo-

rządkowano pewne wątpliwe kwestie dotyczące m.in. powiązań pośrednich. Jeżeli podmiot A posiada udziały w podmiocie B, który posiada w C, który z kolei posiada udziały w kolejnych jednostkach itd., to w brzmieniu nowych przepisów tak długo jak spełniona jest przesłanka posiadania znacznego wpływu (m.in. 25% udziału), bez względu na liczbę kolejnych podmiotów zależnych (kolejnych poziomów zależności) podmioty te są jednostkami powiązanymi. Oznacza to konieczność badania powiązań pośrednich na wielu szczeblach/poziomach w strukturze grupy podmiotów powiązanych, bez względu na tzw. „głębokość struktury”.

W praktyce może dochodzić do sytuacji, w których podatnicy dokonują transakcji z jednostkami, co do których nie mają świadomości, że na którymś poziomie struktury zostały spełnione przesłanki do stwierdzenia powiązania pośredniego. Z naszej praktyki wynika, że takie sytuacje zdarzały się już na gruncie poprzednich przepisów, więc w świetle tych aktualnych mogą być jeszcze częściej spotykane. Obowiązek skrupulatnego badania powiązań

pośrednich jest szczególnie uciążliwy z perspektywy polskich lokalnych spółek funkcjonujących w dużych grupach międzynarodowych, które nie mają dostępu do informacji o powiązaniach na wyższych szczeblach struktury grupy, ponieważ taka jest często polityka zarządzania grupami kapitałowymi (co jest zrozumiałe z punktu widzenia konieczności zachowania tajemnicy handlowej i konkurencyjności grupy jako całości).

Daleko idąca zmiana w kierunku stwierdzenia, że powiązaniem jest również ekspektatywa posiadania prawa do udziału w zysku oznacza, że formalnie przesłanka taka jest spełniona np. już w momencie uzgodnienia przez zainteresowane strony projektu umowy spółki komandytowej. Z uwagi na taką zmianę podejścia do zagadnienia powiązań kapitałowych, powiązania takie są generowane również przez jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne, co oznacza, że nowe regulacje obejmują m.in. również FIZ-y. Pozostając w temacie powiązań, w projekcie odniesiono się również do kwestii powiązania pośredniego, wskazując, że takie powiązanie powstanie za pośrednictwem jednego lub większej liczby podmiotów.

Ponadto nowe przepisy odnoszą się również do sytuacji, kiedy między podmiotami występowałyby relacje „nie są ustanawiane lub utrzymywane z uzasadnionych przyczyn ekonomicznych, w tym mające na celu manipulowanie strukturą właścicielską...”. W takich przypadkach organy podatkowe mogą stwierdzić istnienie powiązań, co oznacza, że np. w sytuacji, kiedy polski dystrybutor współpracuje z powiązanym podmiotem niemieckim, który dokonuje importu towarów od spółki z Hong-Kongu (formalnie niepowiązanej) i w ramach stałej współpracy pośredniczy w imporcie towarów (np. odzieży, elektroniki) do polskiej spółki, to organy podatkowe mają możliwość stwierdzenia istnienia powiązania mię-

dzy polską spółką a jednostką z Hong-Kongu.

Nowy sposób identyfikowania transakcji podlegających obowiązkowi dokumentacyjnemu

Zgodnie z przepisami obowiązującymi od 2019 roku, ustalenie transakcji, dla których ma być sporządzona dokumentacja lokalna oparte będzie o badanie wartości transakcji realizowanej między podmiotami powiązanymi, która powinna zostać zakwalifikowana do jednej z kategorii transakcji zdefiniowanych przez ustawodawcę. Proponowane są 2 progi istotności:

- 10 mln złotych - dla transakcji towarowych i finansowych
- 2 mln złotych - dla transakcji usługowych i pozostałych.

Wskazane powyżej progi należy ustalać indywidualnie dla transakcji sprzedażowych i zakupowych.

Skutek dla podatników

Pozytywnie należy ocenić odejście od kryterium podmiotowego przychodowo-kosztowego (jakie było stosowane w latach 2017-2018), jak również podwyższenie progów dokumentacyjnych. Wyrażenie ich wartości w walucie PLN w kwocie netto również przyczynia się do uproszczenia postępowania w przypadku identyfikowania transakcji podlegających obowiązkowi dokumentacyjnemu.

Dla potrzeb ustalenia progu do transakcji finansowych wskazano wyrażenie, iż próg 2 mln złotych należy odnosić do wartości finansowania (a zatem np. wartości udostępnionego kapitału w przypadku pożyczek) lub wartości sumy gwarancyjnej w przypadku transakcji poręczeń/gwarancji.

Przewidziano, że ustalając wartość transakcji należy brać pod uwagę łącz-

nie wartość wszystkich jednorodnych transakcji, bez względu na liczbę dokumentów księgowych, realizowanych płatności oraz liczbę podmiotów powiązanych, z którymi transakcja jest realizowana. Badanie powinno być przeprowadzone kolejno w oparciu o faktury, w przypadku, kiedy faktur brak - w oparciu o umowy lub inne dokumenty, a w ostatniej kolejności w oparciu o zrealizowane płatności.

Jak wskazano w uzasadnieniu projektu progi ustalone są odrębnie dla każdej transakcji kontrolowanej w ramach każdej kategorii - co oznacza, że w ramach jednej kategorii dopuszczalne będzie grupowanie na rodzaje transakcji. W konsekwencji wartości różnych transakcji kontrolowanych w ramach jednej kategorii należałoby odnosić odrębnie do progu, wskazanego dla danej kategorii transakcji.

Nowe przepisy nie usunęły większości wątpliwości dotyczących grupowania transakcji. Nadal konieczne jest przeprowadzenie merytorycznej analizy transakcji w celu stwierdzenia, czy mamy do czynienia z jednorodną transakcją, a dopiero następnie ustalenie, czy i do jakiej grupy transakcji należy tę konkretną transakcję zaliczyć. Należy spodziewać się szerokiej dyskusji na ten temat i prawdopodobnie kolejnych interpretacji urzędowych.

Wyłączenie obowiązku dokumentowania transakcji krajowych

Ustawodawca wprowadził zasadę, że nie będą podlegać obowiązkowi dokumentacyjnemu transakcje, które są realizowane przez podmioty krajowe, przy czym żaden z tych podmiotów nie poniósł straty podatkowej (w danym roku, w odniesieniu, do którego ustalany jest obowiązek dokumentacyjny), żaden z nich nie korzystał z ulg w zakresie działalności prowadzonej w spe-

cialnej strefie ekonomicznej ani z ulg przewidzianych dla Skarbu Państwa, NBP, jednostek budżetowych.

Skutek dla podatników

Konieczność wprowadzenia takiej zmiany postulowana była od wielu lat, należy ocenić jak najbardziej pozytywnie. Praktyczne stosowanie tego korzystnego dla podatników przepisu napotyka jednak na pewne trudności związane z ustaleniem, czy w danej sytuacji przesłanki do zastosowania wyłączenia zostały spełnione.

Podstawową kwestią jest fakt, że skoro żaden z podmiotów zaangażowanych w transakcję kontrolowaną, realizowaną m.in. na podstawie jednej umowy, nie może ponieść straty, to co w sytuacji, kiedy 5 podmiotów realizuje wspólnie transakcję i 4 z nich osiągnęły przychód a jeden stratę. Literalne brzmienie tego przepisu oznacza, że osiągnięcie straty przez choćby jeden z podmiotów zaangażowanych w taką wspólnie realizowaną transakcję wyklucza możliwość skorzystania z wyłączenia.

Odrębnie należy rozważyć sytuację, gdy realizowana jest transakcja o charakterze jednorodnym z kilkoma podmiotami powiązanymi niebędącymi jednak stronami danej transakcji kontrolowanej. W powyższym przypadku, gdy transakcja kontrolowana tylko z jednym z krajowych podmiotów powiązanych nie spełnia warunków wymienionych w art. 11n pkt 1 lit. c updop, obowiązek sporządzenia lokalnej dokumentacji cen transferowych wystąpi jedynie dla tej transakcji zawieranej z tym podmiotem powiązanym.

Analogicznie należy traktować przypadek, gdy nie są spełnione warunki, o których mowa w art. 11n updop, przez podmiot znajdujący się w grupie podmiotów powiązanych, który nie jest stroną danej transakcji kontrolowanej. Wówczas badanie obowiązku

sporządzania dokumentacji cen transferowych powinno następować w odniesieniu do tych podmiotów, które są stroną danej transakcji kontrolowanej. Powyższe wynika z interpretacji Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 7.10.2019 r. o sygn. O111-KDI-B1-3.4010.341.2019.1.APO.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że brak obowiązku sporządzania dokumentacji cen transferowych, o którym mowa w art. 11n pkt 1 lit. c updop, należy ustalić w oparciu o stratę ze źródła przychodów, do którego zalicza się transakcję podlegającą temu obowiązkowi. Jeżeli transakcja dotyczy określonego źródła przychodów to należy zbadać, czy podatnik poniósł stratę tylko z tego źródła. Jednocześnie, wystąpienie straty z innego źródła przychodów jest w tej sytuacji bez znaczenia.

Uprozczone formy, tzw. „safe harbours”

Po dłuższych dyskusjach ustawodawca zdecydował się na wprowadzenie rozwiązań, w których podatnik po zastosowaniu się do zaproponowanych ram wynagrodzenia będzie miał pewność, że organ podatkowy nie będzie dokonywał szacowania wartości rynkowej. Takie rozwiązania typu safe harbour dotyczą 2 rodzajów transakcji:

Po pierwsze w przypadku transakcji pożyczkowych przewidziano, że minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie publikował obwieszczenie zawierające rodzaje bazowej stopy procentowej i marżę. W sytuacji, kiedy w transakcji pożyczkowej z podmiotem powiązanym podatnik zastosuje taki poziom oprocentowania, przy czym będzie to jedyna forma wynagrodzenia, pożyczka będzie udzielona na okres maksymalnie 5 lat, łączna wartość zobowiązań albo należności z tytułu pożyczek wynosić będzie nie więcej niż 20 mln zł oraz pożyczka nie pochodzi z raju podatkowego, podat-

nik może zapewnić sobie brak weryfikacji swoich umów pożyczek przez organ podatkowy.

Z kolei w przypadku transakcji dotyczących usług o niskiej wartości dodanej przewidziano, że organ podatkowy nie będzie w ogóle weryfikował wysokości narzutu, jeżeli nie będzie on wynosił więcej niż 5% kosztów, pod warunkiem, że kalkulacja jest wykonywana metodą koszt plus lub MTN, usługobiorca będzie posiadał kompletną kalkulację kosztów rodzajowych oraz opis sposobu zastosowania kluczy alokacji (dla wszystkich podmiotów powiązanych korzystających z usługi).

Skutek dla podatników

Rozwiązania stanowiące tzw. safe harbour mogą być niewątpliwie korzystne dla podatników. Pierwsze obwieszczenie dotyczące transakcji pożyczkowych zostało wydane przez MF z końcem 2018 roku i wskazuje jako bazową stopę procentową 3-miesięczny WIBOR, EURIBOR lub LIBOR oraz marżę na poziomie 2%. Stosując się do tego uproszczenia, należy zwrócić uwagę, że w żadnym dniu roku podatkowego łączna wartość zadłużenia albo należności z tytułu pożyczek z podmiotami powiązanymi nie może przekroczyć równowartości 20 mln złotych. Warto również wspomnieć, że dane z obwieszczenia MF nie mogą być wykorzystywane jako dane porównawcze do przeprowadzania analiz porównawczych w innych pożyczkach między jednostkami powiązanymi.

Nowy rodzaj sprawozdania - TP-R

Zgodnie z nową kompleksową regulacją podatnicy będą zobowiązani do składania nowego rodzaju sprawozdania – informacji o cenach transferowych „TP-R”. Prace nad opracowaniem właściwej treści trwają. Na podstawie rozporządzenia w sprawie informacji o cenach transferowych oraz opubli-

kowanych projektów TP-R można się przekonać jak bardzo szczegółowych informacji oczekuje od podatników KAS w ramach nowych informacji o cenach transferowych.

Skutek dla podatników

Nowa informacja o cenach transferowych (TP-R) składana będzie po raz pierwszy za 2019 r. (rok podatkowy rozpoczynający się po 31 grudnia 2018 r.) w roku 2020. Na dzień dzisiejszy nie mamy jeszcze pewności jaki będzie jej ostateczny kształt, znany jest projekt jaki został przedstawiony do konsultacji. Za rok 2018 do końca września 2019 roku podatnicy byli zobowiązani do złożenia CIT-TP lub PIT-TP, zgodnie z przesłankami wynikającymi z przepisów obowiązujących do końca 2018 r. (bez względu na to jaki wybrali reżim dokumentowania transakcji dla 2018 roku).

Oświadczenie o sporządzeniu dokumentacji – w odniesieniu do 2018 roku w tym zakresie decyzyjność jeszcze była po stronie podatnika:

- jeżeli podatnik zdecydował się dokumentować transakcje realizowane w roku 2018 wg. „starych” zasad (obowiązujących w latach 2017-2018), to składa oświadczenie w dotychczasowej formie, czyli oświadczenie o sporządzeniu dokumentacji wysyłane w formie papierowej;
- jeżeli podatnik zdecydował się na zastosowanie „nowych” zasad dla udokumentowania transakcji realizowanych w 2018 r., oświadczenie

będzie składał zgodnie z przepisem art. 11m, a zatem potwierdzające nie tylko fakt sporządzenia lokalnej dokumentacji podatkowej, lecz również potwierdzające, że transakcje objęte tą dokumentacją były dokonywane na warunkach rynkowych.

W praktyce zdarzały się przypadki, kiedy podatnicy nie decydowali się na zastosowanie nowych zasad dokumentacji tylko i wyłącznie z uwagi na to, aby nie mieć konieczności składania nowego, rozszerzonego oświadczenia.

W odniesieniu do 2019 roku wszyscy podatnicy, których dotyczy ten obowiązek składają oświadczenie na nowych zasadach.

Informacje o cenach transferowych w CIT-8 – deklaracja CIT-8 składana za rok podatkowy 2018 nie została dostosowana do wspomnianych przepisów przejściowych umożliwiających podatnikom dokumentowanie transakcji realizowanych w 2018 roku. Pytania dotyczące obowiązku dokumentacyjnego (pozycja 26) odwoływały się bowiem do „starych” przepisów, tj. art. 9a ust. 1 pkt 1 ustawy o CIT, i nie zawierały żadnego odniesienia do „nowych” regulacji. W konsekwencji podatnik, który podjął decyzję o dokumentowaniu transakcji realizowanych w 2018 roku wg. „nowych” zasad, nie ma możliwości udzielenia odpowiedzi, która byłaby całkowicie zgodna z istniejącym stanem faktycznym i prawnym. MF udzielając odpowiedzi na pytanie jak powinien postąpić podatnik w tej kłopotliwej sytuacji, wskazał jedy-

nie, że faktycznie deklaracje CIT-8 nie zostały technicznie dostosowane do rozwiązania dopuszczonego przepisami przejściowymi, ale z perspektywy administracji podatkowej problem nie jest aż tak palący, ponieważ organy podatkowe dowiedzą się o tym jaki rygor wybrał podatnik na podstawie złożonych oświadczeń o sporządzeniu dokumentacji. Wielu podatników jest już po decyzji jak odpowiedzieć na to pytanie – z jednej strony wydaje się, że skoro pytanie w deklaracji odnosi się do przepisu obowiązującego do końca 2018 r., to udzielając odpowiedzi na nie należało oceniać sytuację z perspektywy tych przepisów, z drugiej strony w sytuacji, kiedy wg. „starych” zasad podatnik był zobowiązany do sporządzenia dokumentacji, ale korzystał z regulacji obowiązującej od 2019 r. i na jej podstawie nie miał obowiązków dokumentacyjnych, to oznaczało, że w deklaracji CIT-8 mógł „legalnie” zaznaczyć, że miał obowiązek sporządzenia dokumentacji, a następnie również w świetle prawa tej dokumentacji nie sporządzać.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z 14 listopada 2019 r. w sprawie określenia wzorów deklaracji, zeznania, oświadczenia oraz informacji podatkowych obowiązujących w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2337), które weszło w życie z dniem 1 grudnia 2019 r., określono nowe wzory deklaracji dotyczące podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) – m.in. deklarację CIT-8 (wersja nr 28), dostosowaną do zmian ustawowych z 1 stycznia 2019 r.

LESZEK DUTKIEWICZ

Partner Russell Bedford Poland. Związany z firmą od 2011 roku. Dyrktor biura RBP w Katowicach. W latach 2008 – 2011 pracował dla czołowych firm doradczych (Ernst&Young, KPMG, BDO) świadcząc usługi z zakresu doradztwa podatkowego. Specjalizuje się w prawie podatkowym i gospodarczym, przede wszystkim w zakresie prawa podatkowego międzynarodowego, postępowań podatkowych, podatku VAT oraz cen transakcyjnych. Autor publikacji o tematyce związanej z prawem podatkowym, cywilnym i międzynarodowym. Wykładowca na szkoleniach z zakresu prawa podatkowego. Posiada wykształcenie prawnicze, w 2008 roku ukończył studia na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego.

KONSEKWENCJE ZMIANY DYREKTYWY VAT W ZAKRESIE QUICK FIXES. CZ.1

Przyglądamy się zmienionym przepisom ustawy o podatku od towarów i usług (ustawy o VAT, dalej: „uVAT”) i Kodeksu karnego skarbowego w zakresie między korzystania w handlu międzynarodowym z magazynów konsygnacyjnych (ang. „call-off stock”).

Projekt nowelizacyjny[1] ustawy o podatku od towarów i usług (ustawy o VAT, dalej: „uVAT”) i Kodeksu karnego skarbowego z 7 października 2019 roku ma stanowić implementację dyrektywy Rady (UE) 2018/1910 z 4 grudnia 2018 roku zmieniającą dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do harmonizacji i uproszczenia niektórych przepisów w systemie podatku od wartości dodanej dotyczących opodatkowania handlu między państwami członkowskimi (dalej: „dyrektywa VAT”). Zmiany obejmą zasady korzystania w handlu międzynarodowym z magazynów konsygnacyjnych (ang. „call-off stock”), dokumentowania transakcji łańcuchowych

oraz stosowania stawki 0% VAT przy wewnątrzwspólnotowej dostawie towarów (tzw. „WDT”).

Dostawy realizowane przy użyciu magazynów call-off stock – dotychczasowe rozwiązanie

Procedura dotycząca magazynu typu call-off stock nie była dotychczas bezpośrednio uregulowana w przepisach dyrektywy VAT, ale istniała możliwość wprowadzenia tego typu uproszczenia w przepisach krajowych. W Polsce składowanie towarów przy pomocy magazynów konsygnacyjnych funkcjonuje od 1 grudnia 2008 r.. Od 1 stycznia 2020 r. przemieszczenie przez

podatnika towarów stanowiących część majątku jego przedsiębiorstwa do innego państwa członkowskiego w ramach procedury magazynu typu call-off stock nie będzie uznawane za odpłatną dostawę towarów. Ponadto, właściciel magazynu będzie mógł wykorzystać składowane towary do działalności handlowej. Dotychczasowe przepisy ustawy o VAT dotyczące magazynów konsygnacyjnych powinny zaś zostać zastąpione regulacjami zgodnymi z prawem unijnym.

W obecnie obowiązującym stanie prawnym magazyn konsygnacyjny uregulowany jest na takich zasadach, iż przy odroczeniu w czasie momentu

przeniesienia prawa do rozporządzania towarami jak właściciel obowiązek podatkowy nie powstaje z chwilą przemieszczenia towarów do magazynu, lecz z chwilą pobrania tych towarów z magazynu; towary należące do podatnika VAT są przemieszczane z państwa członkowskiego innego niż terytorium kraju na terytorium kraju oraz towary przemieszczone do tego magazynu są przeznaczone dla określonego nabywcy.

Przy korzystaniu z magazynu konsygnacyjnego obowiązuje wymóg ewidencjonowania daty wprowadzenia towarów do magazynu, daty pobrania lub powrotnego przemieszczenia. Przed pierwszym wprowadzeniem towarów do magazynu należy poinformować naczelnika urzędu skarbowego o zamiarze jego prowadzenia. Magazynowane towary nie mogą służyć nabywcy do prowadzenia działalności handlowej. Ponadto, podatnik VAT chcący posługiwać się magazynem konsygnacyjnym nie może być zarejestrowany w Polsce jako czynny lub zwolniony. Przemieszczenie towarów własnych do magazynu konsygnacyjnego pozwala dostawcy na rozpoznanie wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów (dalej: „WDT”) dopiero w momencie przeniesienia prawa do rozporządzania towarami jak właściciel.

Nowe przepisy – magazyn w Polsce

Przedmiotowa nowelizacja zakłada w swym projekcie wprowadzenie do ustawy o VAT rozdział 3a, którego przepisy będą regulować zasady procedury magazynu typu call-off stock znajdującego się na terytorium kraju, oraz 3b regulujący z kolei odpowiednio transakcje dokonywane poza Polską w obrębie Unii Europejskiej. Zarówno podatnicy wysyłający z Polski do innego kraju UE, jak i będący odbiorcami przemieszczanych towarów z innego

kraju UE do Polski w procedurze magazynów call-off stock są zobowiązani do prowadzenia ewidencji takich towarów. Dodatkowo na prowadzącym taki magazyn ciąży też obowiązek prowadzenia ewidencji zawierającej opis i liczbę towarów wprowadzanych do i wyprawianych z magazynu, wraz z datami obu czynności, a także tych zniszczonych, utraconych lub skradzionych.

Do procedury typu call-off stock dojdzie dopiero przy łącznym spełnieniu czterech przesłanek:

- towary są wysyłane lub transportowane przez podatnika podatku od wartości dodanej lub na jego rzecz z terytorium państwa członkowskiego innego niż terytorium kraju, na terytorium kraju w celu ich dostawy na późniejszym etapie i po ich przybyciu innemu podatnikowi, uprawnionemu do nabycia prawa do rozporządzania tymi towarami jak właściciel, na potrzeby niniejszego rozdziału zwanemu dalej „nabywcą”, zgodnie z zawartym wcześniej porozumieniem między tymi podatnikami;
- podatnik podatku od wartości dodanej wysyłający lub transportujący towary nie ma siedziby działalności gospodarczej ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium kraju;
- nabywca jest zarejestrowany jako podatnik VAT UE, a jego nazwa lub imię i nazwisko oraz numer identyfikacji podatkowej poprzedzony kodem PL, są znane podatnikowi VAT wysyłającemu lub transportującemu towary w momencie rozpoczęcia wysyłki lub transportu;
- podatnik VAT wysyłający lub transportujący towary rejestruje przemieszczenie towarów w ewidencji, oraz podaje NIP w informacji odpowiadającej informacji podsumowującej.

Procedura ta pozwala podatnikowi w ramach zaistnienia wewnątrzwspólnotowej transakcji uniknąć obowiązku rejestracji dla celów VAT w państwie członkowskim odbiorcy.

Po spełnieniu w/w warunków wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów (dalej: „WNT”) uznaje się za dokonane w Polsce z momentem przeniesienia na nabywcę prawa do rozporządzania towarami jak właściciel, które powinno nastąpić przed upływem 12 miesięcy od dnia znalezienia się towarów w magazynie. Istotnym tutaj jest, aby w momencie transportu towarów do stawca miał świadomość co do osoby nabywcy, a ten z kolei powinien być w tym momencie zarejestrowany w systemie VAT UE.

Jeżeli przed upływem 12-miesięcznego terminu dojdzie do zmiany osoby nabywcy na innego podatnika, zastąpienie takie nie skutkuje obowiązkiem rozpoznania WNT, pod warunkiem, że:

- podatnik VAT wysyłający lub transportujący towary nie ma siedziby działalności gospodarczej ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce;
- podatnik zastępujący nabywcę jest zarejestrowany jako podatnik VAT UE, a jego nazwa lub imię i nazwisko oraz numer identyfikacji podatkowej poprzedzony kodem PL, są znane podatnikowi VAT wysyłającemu lub transportującemu towary, w momencie zastąpienia;
- podatnik VAT wysyłający lub transportujący towary podaje w informacji odpowiadającej informacji podsumowującej NIP podatnika zastępującego;
- zastąpienie zostało zarejestrowane przez podatnika VAT wysyłającego lub transportującego towary w ewidencji.

Należy mieć na uwadze, iż jeżeli dojdzie do zastąpienia nabywcy, to w/w termin 12 miesięcy na przekazanie prawa do rozporządzania nie podlega wydłużeniu, czyli jego bieg zostaje zachowany od momentu złożenia towarów do magazynu.

W przypadku, gdy przed upływem tego terminu którykolwiek z warunków wymienionych przy zastąpieniu oraz zaliczeniu transakcji do procedury call-off stock przestanie być spełniany, to w tym momencie należy rozpoznać WNT. Skutkuje to więc wymogiem zarejestrowania dostawcy w Polsce dla celów VAT, ponieważ traktowane jest to jakby dostawca przemieszczał własne towary, toteż ma obowiązek rozpoznania i rozliczenia u siebie WNT. Natomiast jeśli prawo do rozporządzania magazynowanymi towarami zostało przekazane na osobę inną niż nabywca lub jego zastępca, to uznaje się, że przedmiotowe warunki przestają być spełnione bezpośrednio przed taką czynnością. Tak samo będzie to uregulowane w sytuacji wysyłki do państwa spoza UE lub innego kraju członkowskiego, z którego pierwotnie doszło do przemieszczenia, a nie doszło do przeniesienia prawa do rozporządzania towarami transportowanymi do magazynu typu call-off stock w Polsce. Reguła ta zostanie zastosowana również przy zniszczeniu, utracie lub kradzieży towarów przemieszczonych – warunki przestają być spełnione w dniu, w którym doszło do wspomnianych wypadków lub stwierdzono ich wystąpienie.

Jeżeli dojdzie do przekroczenia obligatoryjnego terminu 12 miesięcy na przekazanie prawa do rozporządzania towarami, wtedy należy rozpoznać WNT w dniu następującym po upływie przedmiotowego terminu. Tutaj również nastąpi obowiązek

rejestracji w Polsce dla celów VAT oraz rozliczenia WNT przez podatnika, który dokonał przemieszczenia towarów. W przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy doszło do ponownego przemieszczenia towarów do państwa członkowskiego wysyłki, bez przeniesienia prawa do rozporządzania nimi, a podatnik wysyłający zarejestrował ich powrotne przemieszczenie w ewidencji księgowej towarów dostarczanych w ramach procedury call-off stock, nie mamy do czynienia z wewnątrzwspólnotowym nabyciem.

Należy mieć też na uwadze obowiązek zawiadamiania organu podatkowego. Otóż podatnik prowadzący magazyn, do którego będą wprowadzane towary w procedurze magazynu typu call-off stock, w terminie 14 dni od dnia pierwszego wprowadzenia towarów do magazynu w tej procedurze, będzie musiał złożyć za pomocą środków komunikacji elektronicznej naczelnikowi urzędu skarbowego zawiadomienie o prowadzeniu magazynu wykorzystywanego w procedurze magazynu typu call-off stock zawierające następujące dane:

- nazwę lub imię i nazwisko prowadzącego magazyn;
- numer identyfikacyjny stosowany na potrzeby podatku;
- adres siedziby działalności gospodarczej lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej;
- adres, pod którym znajduje się magazyn.

W przypadku braku spełnienia powyższych wymogów naczelnik urzędu skarbowego w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia zostanie zobowiązany do wezwania podatnika do uzupełnienia elementów

pisma. Jeśli w trakcie prowadzenia magazynu typu call-off stock dojdzie do zmiany danych zawartych w zawiadomieniu podatnik będzie zobowiązany do przesłania naczelnikowi aktualizacji w w/w terminie od dnia ich zaistnienia. Jednakże pominięcie tej czynności przez podatnika VAT nie spowoduje nieważności stosowania procedury typu call-off stock.

Nowe przepisy – dostawa z Polski do magazynu w UE

We wspomnianym na początku rozdziale 3b projektu nowelizacji uVAT mamy uregulowaną analogiczną sytuację transakcji wysyłki towarów z Polski do magazynu typu call-off stock na terytorium innego państwa członkowskiego. Tutaj nie będziemy rozpoznawać wewnątrzwspólnotowego dostarczenia towarów (dalej: „WDT”). Dla zachowania procedury call-off stock wymagane jest łączne spełnienie poniższych czterech warunków:

- towary są wysyłane lub transportowane przez podatnika zarejestrowanego jako podatnik VAT UE, lub na jego rzecz, z Polski na terytorium innego państwa, w celu ich dostawy na późniejszym etapie i po ich przybyciu do podatnika VAT uprawnionemu do nabycia prawa do rozporządzania tymi towarami jak właściciel zgodnie z zawartym wcześniej porozumieniem między tymi podatnikami;
- dostawca nie ma siedziby działalności gospodarczej ani stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium państwa członkowskiego, do którego przemieszcza towary z terytorium kraju;
- podatnik VAT, na rzecz któ-

rego towary są wysyłane lub transportowane, jest zidentyfikowany na potrzeby transakcji wewnątrzwspólnotowych na terytorium innego państwa członkowskiego, a jego nazwa lub imię i nazwisko oraz numer identyfikacyjny dla transakcji wewnątrzwspólnotowych nadany mu na terytorium tego państwa członkowskiego są znane dostawcy, w momencie rozpoczęcia wysyłki lub transportu;

- dostawca rejestruje przemieszczenie towarów w ewidencji oraz podaje w informacji podsumowującej numer identyfikacyjny.

Tutaj również WDT zostaje rozpoznane przez dostawcę na terytorium kraju analogicznie jak przy WNT dla odbioru towarów w Polsce rozpoznawanego przez nabywcę – decydującym jest moment przeniesienia prawa do rozporządzania towarami jak właściciel na podatnika VAT, któremu mają być one dostarczone, dokonane w terminie 12 miesięcy od dnia przybycia towarów do magazynu. Podobnie w sposób lustrzany są przedstawione wymogi dla sytuacji zastąpienia odbiorcy:

- brak siedziby/stałego miejsca prowadzenia działalności przez dostawcę na terytorium państwa odbioru;
- podatnik zastępujący jest zidentyfikowany na potrzeby transakcji wewnątrzwspólnotowych na terytorium innego kraju UE oraz jego dane są znane dostawcy w momencie zastąpienia;

- dostawca podaje w informacji podsumowującej numer identyfikacji VAT UE zastępcy;
- zastąpienie jest rejestrowane przez dostawcę w ewidencji.

Skutki naruszenia 12-miesięcznego terminu są analogiczne dla sytuacji WNT w Polsce: do przemieszczenia towarów dochodzi w chwili zaprzestania spełniania któregośkolwiek z w/w warunków w trakcie przedmiotowego terminu, przeniesienie prawa na osobę inną niż ustalony odbiorca lub jego zastępca powoduje uznanie za brak spełniania obligatoryjnych warunków bezpośrednio przez taką czynność, przy wysyłce towarów na terytorium inne niż Polska wtedy w/w warunki przestają być spełnione bezpośrednio przed rozpoczęciem wysyłki/transportu, zniszczenie, utrata lub kradzież mają skutek w postaci zaprzestania spełniania warunków w dniu wystąpienia takich zdarzeń oraz sytuacja braku przeniesienia prawa do rozporządzania towarami skutkuje rozpoznaniem WDT w dniu następującym po upływie 12-miesięcznego terminu.

Analogicznie jak przy wysyłce do Polski, w przypadku braku przeniesienia prawa do rozporządzania oraz dokonania powrotnego przemieszczenia towarów w terminie 12 miesięcy wraz z zaewidencjonowaniem nie dochodzi tutaj do wewnątrzwspólnotowej dostawy.

Obowiązki ewidencyjne

Dokonujący wysyłki z Polski na te-

rytorium innego kraju UE, jako podatnicy VAT UE, w procedurze call-off stock będą mieć obowiązek składania w urzędzie skarbowym informacji podsumowujących o dokonanych przemieszczeniach towarów. Informacje te należy składać co miesiąc elektronicznie w terminie do 25-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy i dokonano przemieszczenia towarów. Informacja ta powinna zawierać nazwę lub imię i nazwisko podatnika wysyłającego oraz jego numer identyfikacji podatkowej podany w potwierdzeniu dokonanych przez naczelnika urzędu skarbowego zastosowany dla zgłaszanych przemieszczeń, wraz z właściwym i ważnym numerem identyfikacji VAT dla transakcji wewnątrzwspólnotowych nadany mu na terytorium państwa członkowskiego, do którego towary zostały przemieszczone. Niestety, rodzi to obowiązek ze strony podatników wysyłających towary do magazynu typu call-off stock na teren kraju UE poza Polską do podwójnego składania informacji podsumowującej, albowiem jedna z racji dokonania przemieszczenia towarów, a druga z powodu wymogu zaraportowania dokonania wewnątrzwspólnotowej dostawy.

Przepisy przejściowe wskazują, iż do towarów wprowadzonych do magazynu konsygnacyjnego przed dniem 1 stycznia 2020 roku stosuje się przepisy w brzmieniu sprzed nowelizacji, jednakże do dnia następującego po upływie 24 miesięcy od momentu ich zdeponowania.

[1] <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12322050/12601952/12601953/dokument402089.pdf>

WZROST STAWKI PODATKU AKCYZOWEGO O 10% - ANALIZA SKUTKÓW ZMIANY USTAWY DLA KONSUMENTÓW, SKARBU PAŃSTWA ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW

Ostatnia zmiana stawek akcyzy na alkohol etylowy i wyroby tytoniowe miała miejsce 1 stycznia 2014 roku. Wkrótce zapewne czeka nas kolejna i to całkiem spora.

14 listopada 2019 roku rząd przyjął projekt zmiany ustawy o podatku akcyzowym. Ustawa przewiduje indeksację stawki podatku akcyzowego ze wzrostem o 10% między innymi na alkohol etylowy, piwo, wino i wyroby tytoniowe.

Skutki zmiany ustawy dla konsumentów

Podwyżka stawek akcyzy z pewnością odbije się na cenach wyrobów akcyzowych. W uzasadnieniu projektu ustawy przedstawiono zresztą prawdopodobny wzrost cen produktów. Zgodnie z nim, od 1 stycznia 2020 r. konsumenci mogą spodziewać się wzrostu ceny:

- paczki papierosów (20 sztuk) o 1,02 zł;
- 0,5 litra wódki (40%) o 1,40 zł;
- 0,5 litra piwa (o zawartości 12 stopni Plato) o 0,06 zł;
- 0,75 litra wina o 0,15 zł.

Choć nominalnie podwyżki nie wydają się znaczne, to należy pamiętać, że już obecnie Polscy konsumenci piwa płacą akcyzę 2,5-krotnie wyższą niż Niemcy i kilkadziesiąt procent wyższą niż Czesi i Słowacy.

Skutki zmiany ustawy dla Skarbu Państwa

Rząd przewiduje, że indeksacja stawki zapewni budżetowi państwa w 2020 r. dodatkowe dochody na poziomie 1 mi-

liarda 698,7 milionów złotych. W okresie 10 lat od wejścia w życie zmian dochody mają wynieść niemal 17 miliardów zł.

Dotychczasowe plany nie przewidywały, że indeksacja wyniesie aż 10%. Pierwotnie w ustawie budżetowej zakładano, że wzrost akcyzy będzie wynosił 3% i przyniesie budżetowi dodatkowe 1 miliard 15 milionów zł w ciągu roku. 3-procentową indeksację prognozował także Wieloletni Plan Finansowy Państwa na lata 2019-2022 przedłożony przez Polskę Komisji Europejskiej.

Choć sama akcyza ma cel ściśle finansowy, to rząd wskazuje, że ustawa ma wywrzeć pozytywny wpływ na zdrowotność Polaków. Zdaniem autorów projektu zwiększona akcyza zmniejszy

korzystanie społeczeństwa z tych używek. Niekórzy eksperci zwracają uwagę na to, że cel ten nie zostanie jednak osiągnięty, bo działania rządu zwiększą sprzedaż w szarej strefie, co zapewni dostęp do alkoholu i papierosów poza kontrolą państwa.

Skutki zmiany ustawy dla przedsiębiorców

W zdecydowanie mniej pozytywnym tonie na temat projektu wypowiadają się przedsiębiorcy. Wskazują oni na negatywne konsekwencje, jakie niesie za sobą tak znaczna indeksacja stawek. Zasadnicze wątpliwości przedsiębiorców budzi także sam sposób procedowania. Rząd przyjął bowiem projekt w trybie obiegowym, bez przeprowadzenia konsultacji społecznych. Wyso-

kość indeksacji stawek akcyzy wywołała zaskoczenie, gdyż branża nie jest przygotowana na jej wzrost aż o 10%.

Planując działania na 2020 r., branża uwzględniała 3% indeksację. Proponowane obecnie ponad trzykrotne zwiększenie tej wartości, na dodatek na półtora miesiąca przed początkiem nowego roku, jest bardzo dużym problemem, gdyż nie daje przedsiębiorcom możliwości właściwego zaplanowania kolejnego roku. Produkcję, sprzedaż czy zakup surowców, planuje się często z wielomiesięcznym, a nawet rocznym wyprzedzeniem. Przedsiębiorcy z organizacji Pracodawcy RP wskazują, że taki sposób procedowania zmian narusza zasadę pewności prawa i działa negatywnie na pewność obrotu oraz rozwój przedsiębiorczości.

Cydr pozostanie opodatkowany preferencyjnie

Z zakresu indeksacji akcyzy wyłączono cydr, który pozostanie opodatkowany preferencyjną stawką podatku akcyzowego (97 zł od 1 hektolitra gotowego wyrobu). Uzasadnieniem preferencyjnej stawki akcyzy dla cydru jest wspieranie rozwoju tego segmentu rynku i pośredniego wspierania produkcji sadowniczej, stanowiącej jeden z filarów polskiego rolnictwa.

Szczególny problem branży piwowskiej

Na takie preferencyjne traktowanie nie mogła jednak liczyć branża piwowska, która o projekcie wypowiada się w szczególnie niekorzystnym tonie. Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie wskazuje, że podwyżka akcyzy w połączeniu z pozostałymi presjami kosztowymi może doprowadzić do stagnacji, a na-

wet załamania branży piwowskiej.

Branża ta dziesięć lat temu doświadczyła już negatywnych skutków podwyżki akcyzy. Rynek piwa zmniejszył się wtedy o ponad 4%, a zatrudnienie w tym sektorze spadło o 24%. Dochody budżetu państwa po ówczesnej podwyżce, okazały się dwukrotnie niższe niż zakładano. Branża piwowska potrzebowała aż trzech lat, aby odbudować rynek do poziomu sprzed podwyżki.

Branża piwowska w Polsce jest największym (po Wielkiej Brytanii i Francji) płatnikiem podatku akcyzowego od piwa w Unii Europejskiej. Obecnie produkcja i sprzedaż piwa generuje w polskiej gospodarce 157 tysięcy miejsc pracy. Od piwa produkowanego w Polsce do budżetu państwa wpływa 829,4 mln EUR rocznie.

Papierosy elektroniczne bez akcyzy do 1 lipca 2020 roku

Na papierosy elektroniczne do końca czerwca 2020 r. obowiązuje zerowa stawka akcyzy. Wyroby te będą opodatkowane efektywną stawką akcyzy od 1 lipca 2020 r.

Podsumowując, można stwierdzić, że podwyżka podatków zawsze wiąże się z negatywnym odbiorem społecznym, gdyż sprawia, że więcej środków ubywa z kieszeni konsumentów. Negatywnych czynników jest jednak więcej. Skokowa podwyżka stawek akcyzy odbija się na cenach produktów, co z kolei może przyczynić się do zwiększenia udziału szarej strefy. Podwyżka akcyzy w stopniu większym niż zaplanowana dotychczas, może także doprowadzić do radykalnego zmniejszenia wpływu gospodarczego branży, zmniejszenia wielkości produkcji i utraty miejsc pracy.

Branża piwowska w Polsce jest największym (po Wielkiej Brytanii i Francji) płatnikiem podatku akcyzowego od piwa w Unii Europejskiej. Obecnie produkcja i sprzedaż piwa generuje w polskiej gospodarce 157 tysięcy miejsc pracy. Od piwa produkowanego w Polsce do budżetu państwa wpływa 829,4 mln EUR rocznie.

Status „małego podatnika” oraz stosowanie stawki 9% na gruncie podatków dochodowych – zmiany od nowego roku

ANNA JEŻIORSKA

Konsultant podatkowy, Russell Bedford
Poland, biuro w Katowicach

Od 01.01.2020 r. zwiększeniu ulegnie limit kwotowy, stanowiący górną granicę wielkości przychodów, do której podatnicy mogą korzystać z statusu tzw. „małego podatnika”.

W stanie prawnym obowiązującym do końca roku 2019 r. za małego podatnika uznawany jest podmiot, którego wartość przychodu ze sprzedaży nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 1 200 000 euro – zgodnie z art. 4a pkt 10 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop) oraz art. 5a pkt 20 Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przekroczenie wskazanego limitu skutkuje utratą możliwości rozliczania się jako mały podatnik, a tym samym korzystania z preferencji podatkowych przewidzianych w ustawie.

W celu ustalenia statusu małego podatnika należy wziąć pod uwagę jedynie przychód ze sprzedaży. W związku z powyższym nie należy uwzględniać m.in. przychodu z tytułu dywidend oraz udziałów w zyskach innych osób prawnych. Przeliczenie kwot wyrażonych w euro dokonywane jest na podstawie średniego kursu euro ogłoszanego przez Narodowy Bank Polski na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł.

Należy podkreślić, iż małym po-

datnikiem można być wielokrotnie, a skorzystanie z udogodnień przewidzianych dla tej grupy płatników uzależnione jest każdorazowo od przychodu osiągniętego w roku bezpośrednio poprzedzającym rok, w którym podmiot uzyskuje status małego podatnika.

Stan prawny obowiązujący od roku 2020

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wprowadzenia uproszczeń dla przedsiębiorców w prawie podatkowym i gospodarczym, nowelizującą dotychczasowe przepisy z zakresu updop, limit wartości sprzedaży ulegnie zwiększeniu do kwoty 2 000 000 euro. Tym samym do grona korzystających ze statusu będzie mogła należeć większa grupa podatników, bowiem limit zostanie zwiększony o ponad 3,6 mln zł.

Przeliczenie limitu dokonywane będzie w sposób tożsamy do roku 2019 r., a ponadto punkt odniesienia do limitu pozostanie analogiczny, zatem będzie to sprzedaż za poprzedni rok podatkowy. Oznacza to, że status małego podatnika PIT w 2020 r. ustalany będzie stosowanie do wartości przychodu ze

sprzedaży w roku podatkowym 2019.

Preferencje podatkowe płynące z uzyskania statusu małego podatnika

- możliwość kwartalnego rozliczania z podatku dochodowego;
- prawo do jednorazowego zaliczania całej wartości zakupionych środków trwałych (dotyczy to tylko wybranych środków trwałych z wyłączeniem samochodów osobowych) w koszty uzyskania przychodu w miesiącu wprowadzenia ich do amortyzacyjnych do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym równowartości kwoty 50 000 euro;
- możliwość skorzystania z najwyższych ulg związanych z działalnością badawczo-rozwojową;
- jeden z warunków umożliwiających zastosowanie 9-proc. stawki CIT.

Wskazana powyżej 9% stawka CIT jest stosunkowo nową preferencją podatkową związaną z posiadaniem statusu małego podatnika, bowiem jej zastosowanie możliwe jest od stycznia 2019 r. Zatem obniżoną stawką 9% CIT mogą zostać opodatkowane wyłącznie dochody uzyskane od 1 stycznia 2019 r., z wyłączeniem przychodów z zysków kapitałowych.

Należy podkreślić, iż z obniżonej stawki CIT skorzystają zarówno mali podatnicy, jak i podatnicy rozpoczynający działalność gospodarczą w danym roku.

Okoliczności wyłączające możliwość stosowania 9% stawki podatku

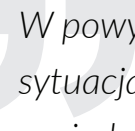
Dodatkowo zwrócić należy uwagę, iż updop przewiduje w art. 19 ust. 1a sytuacje ograniczające zastosowanie preferencyjnej stawki podatkowej. Ograniczenie takie ma zastosowanie w przypadku podatników powstałych w związku z działaniami restrukturyzacyjnymi m.in. powstałymi w wyniku

przekształcenia, połączenia lub podziału podatników, z wyjątkiem przekształcenia spółki w inną spółkę, bądź utworzonymi przez osoby prawne, osoby fizyczne albo jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które wniosły na poczet kapitału podatnika uprzednio prowadzone przez siebie przedsiębiorstwo, zorganizowaną część przedsiębiorstwa albo składniki majątku tego przedsiębiorstwa o wartości przekraczającej łącznie równowartość w złotych kwoty co najmniej 10 000 euro.

W powyższych sytuacjach podatnik nie może korzystać z niższej stawki podatku w roku podatkowym, w którym rozpoczął działalność oraz w roku podatkowym bezpośrednio po nim następującym. 9% stawka CIT będzie zatem przysługiwać poczynając od trzeciego roku podatkowego, a dodatkowo przy spełnieniu warunku małego podatnika.

Ponadto regulację uniemożliwiającą zastosowanie obniżonej stawki CIT zawiera art. 19 ust. 1c, w którym wskazano, iż w roku podatkowym oraz w roku podatkowym bezpośrednio po nim następującym, w którym dokonano podziału spółki bądź wniesiony został wkład do innego podmiotu, w tym na poczet kapitału w postaci:

- uprzednio prowadzonego przez siebie przedsiębiorstwa, zorganizowanej części przedsiębiorstwa albo składniki majątku tego przedsiębiorstwa o wartości przekraczającej łącznie równowartość w złotych kwoty 10 000 euro lub
- składnika majątku uzyskanego przez tego podatnika w wyniku likwidacji innych podatników, jeżeli ten podatnik posiadał udziały (akcje) tych innych likwidowanych podatników;
- podatnicy nie mają możliwości skorzystania z preferencyjnej stawki CIT.

W powyższych sytuacjach podatnik nie może korzystać z niższej stawki podatku w roku podatkowym, w którym rozpoczął działalność oraz w roku podatkowym bezpośrednio po nim następującym. 9% stawka CIT będzie zatem przysługiwać poczynając od trzeciego roku podatkowego, a dodatkowo przy spełnieniu warunku małego podatnika.

INDYWIDUALNY MIKRORACHUNEK PODATKOWY OD POCZĄTKU 2020 ROKU. JUŻ TERAZ MOŻNA SPRAWDZIĆ JEGO NUMER

Fiskus, w ślad za ZUS, wprowadza indywidualne rachunki bankowe. Indywidualny rachunek podatkowy służyć będzie podatnikom do rozliczania się z urzędem skarbowym już od 1 stycznia 2020 r. Każdy podatnik będzie opłacał CIT, PIT oraz VAT na swój indywidualny mikrorachunek.

Odwiedzając stronę podatki.gov.pl, zauważymy, że już dzisiaj możemy wygenerować nasz indywidualny rachunek podatkowy, na który od stycznia 2020 r. będziemy opłacać podatek z tytułu CIT, PIT oraz VAT. Numer indywidualnego rachunku bankowego ma składać się z cyfr początkowych, numeru PESEL lub NIP podatnika, do którego konto będzie przypisane, oraz musi kończyć się cyfrą „0”. Dzięki temu zabiegowi rozliczanie się z odpowiednim urzędem skarbowym będzie znacznie łatwiejsze.

Aktualnie fiskus posiada wiele numerów rachunków bankowych, na które podatnicy wpłacają swoje zobowiązania podatkowe w zależności od właściwości miejscowej danego urzędu skarbowego. Jeśli w trakcie roku podatkowego podatnik zmieni miejsce

zamieszkania, to nastąpi również zmiana urzędu skarbowego właściwego do rozliczeń. Po zmianach, od stycznia przyszłego roku, wszystkie operacje będą odbywały się bezpośrednio na indywidualnym mikrorachunku podatkowym. Co za tym idzie indywidualny mikrorachunek podatkowy zminimalizuje ryzyko wyboru niewłaściwego urzędu skarbowego, z którym to podatnik ma obowiązek się rozliczyć.

Indywidualny mikrorachunek podatkowy to także dobra informacja dla osób zalegających z podatkiem. Nie będą już musiały szukać odpowiedniego numeru rachunku konkretnego urzędu skarbowego, gdyż wszelkie należności z tytułu podatku CIT, PIT oraz VAT będą wpłacane na ich indywidualny rachunek podatkowy.

Jak dowiadujemy się z informacji udzielonych przez Ministerstwo Finansów, indywidualny mikrorachunek podatkowy przeznaczony będzie jedynie do wpłat z tytułu podatku CIT, PIT oraz VAT. Inne podatki wpłacać będziemy na rachunki podatkowe urzędów skarbowych w takiej formie jaka obowiązywała dotychczas.

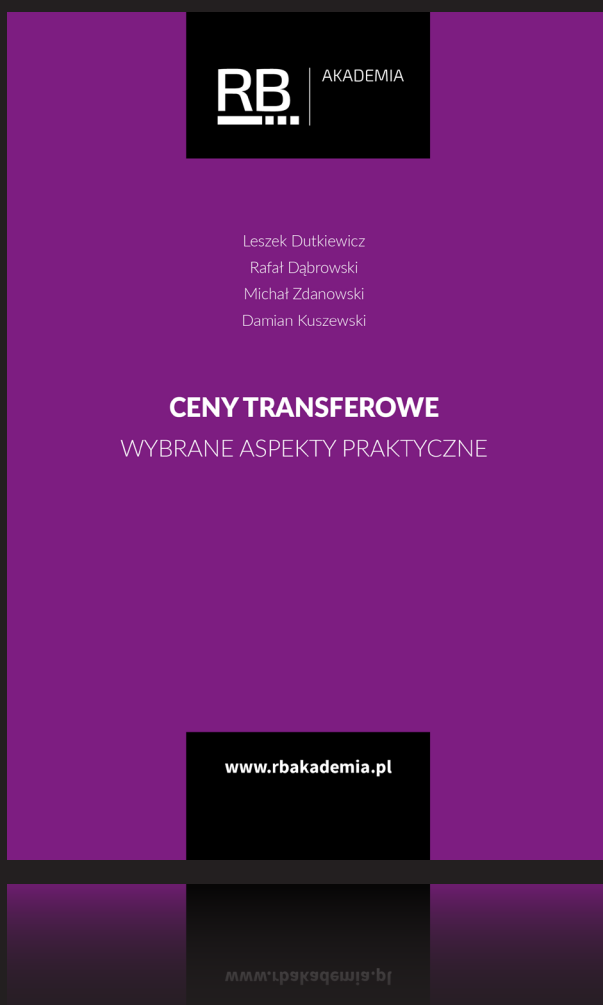
Indywidualne mikrorachunki podatkowe znacznie ułatwią podatnikom rozliczanie się z odpowiednim urzędem skarbowym. Ważne jest to, iż numer mikrorachunku zawsze będzie taki sam, nie zmieni się on nawet w momencie zmiany miejsca zamieszkania podatnika. Wpłaty z tytułu podatku CIT, PIT oraz VAT na dotychczasowe numery kont urzędów skarbowych należy dokonywać do końca bieżącego roku.

PAWEŁ BOŚ

Doradca podatkowy w Russell Bedford

Ceny transferowe wybrane aspekty praktyczne

Leszek Dutkiewicz, Rafał Dąbrowski, Michał Zdanowski, Damian Kuszewski

ZNAJDĄ W NIM PAŃSTWO

- Ceny transferowe na przełomie 2019 i 2020 roku
- Czym są ceny transferowe?
- Podmioty powiązane na gruncie polskich przepisów podatkowych
- Obowiązek sporządzania dokumentacji podatkowych cen transferowych
- Lokalna dokumentacja cen transferowych
- Metody kalkulacji cen
- Analiza porównawcza
- Dokumentacja grupowa (Master File)
- Obowiązki sprawozdawcze podmiotów powiązanych

Cena: 69 zł

Zamów na

www.rbakademia.pl/ksiegarnia

PRZEDSIĘBIORCO! PAMIĘTAJ O ZAREJESTROWANIU SIĘ W BAZIE DANYCH O PRODUKTACH I OPAKOWANIACH (BDO)

Od 1 stycznia 2020 r. ewidencja odpadów będzie prowadzona wyłącznie elektronicznie za pośrednictwem indywidualnego konta w bazie danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO). Uruchomione zostaną kolejne moduły systemu tj. moduł ewidencji i moduł sprawozdawczości.

Uruchomienie wskazanej funkcjonalności BDO umożliwi kompleksowe gromadzenie i zarządzanie informacjami dotyczącymi gospodarki odpadami oraz zapewni podmiotom w pełni elektroniczną realizację obowiązków rejestrowych, ewidencyjnych i sprawozdawczych.

Czy masz obowiązek sprawozdawczości do BDO?

Obowiązkiem wpisu do Rejestru-BDO objęte są nie tylko podmioty, które wytwarzają odpady oraz prowadzą ewidencję tych odpadów, ale również wprowadzający na terytorium kraju produkty w opakowaniach, opony, oleje smarowe, pojazdy, baterie lub akumulatory, sprzęt elektryczny i elektroniczny, producenci, importerzy i wewnątrzwspólnotowi nabywcy opakowań. W niektórych przypadkach może to dotyczyć nawet jednoosobowych działalności gospodarczych.

Poniżej przedstawiamy listę przykładowych podmiotów, które w wyniku prowadzenia swojej działalności są zobowiązane do uzyskania wpisu do Rejestru-BDO:

- sklepy spożywcze,
- sklepy wielkopowierzchniowe,
- firmy budowlane, remontowe,
- gabinety lekarskie,
- gabinety stomatologiczne,
- gabinety kosmetyczne,
- zakłady fryzjerskie,
- producenci baterii i akumulatorów,
- producenci pojazdów,
- producenci opakowań,
- producenci sprzętu elektrycznego

i elektronicznego,

- importerzy wprowadzający produkty w opakowaniach,
- rolnicy powyżej 75 ha ziemi,
- warsztaty samochodowe,
- warsztaty rzemieślnicze,
- zakłady produkcyjne,
- prowadzący profesjonalną działalność w zakresie transportu odpadów.

Odpady zwolnione z obowiązku ewidencji

O tym, jak będzie to w praktyce wyglądało, stanowi ustawa z 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw, a także rozporządzenie z 12 grudnia 2014 r. w sprawie rodzajów odpadów i ilości odpadów, dla których nie ma obo-

wiązku prowadzenia ewidencji odpadów (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz.

1431). Przykładowo nie trzeba ewidencjonować tworzyw sztucznych w

ilości do 5 Mg/rok, odchodów zwierzęcych, odpadowej masy roślinnej.

RODZAJE ODPADÓW I ILOŚCI ODPADÓW, DLA KTÓRYCH NIE MA OBOWIĄZKU PROWADZENIA EWIDENCJI ODPADÓW

Lp.	Rodzaj odpadów	Kod odpadów	Ilość odpadów [Mg]/rok
1	Odpadowa masa roślinna	02 01 03	bez ograniczeń
2	Odchody zwierzęce	02 01 06	bez ograniczeń
3	Odpady kory i korka	03 01 01	do 10
4	Trociny, wióry, ścinki, drewno, płyta wiórowa i fornir inne niż wymienione w 03 01 04	03 01 05	do 10
5	Odpadowy toner drukarski inny niż wymieniony w 08 03 17	08 03 18	do 0,1
6	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	15 02 03	do 0,1
7	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	17 01 01	do 5
8	Gruz ceglany	17 01 02	do 5
9	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	17 01 03	do 5
10	Drewno	17 02 01	do 5
11	Szkło	17 02 02	do 5
12	Tworzywa sztuczne	17 02 03	do 5
13	Gleba i ziemia, w tym kamienie, inne niż wymienione w 17 05 03	17 05 04	do 5
14	Materiały budowlane zawierające gips inne niż wymienione w 17 08 01	17 08 02	do 5

Nowe obowiązki

Od nowego roku pojawi się karta przekazania odpadów komunalnych (KPOK) dla podmiotu odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, posiadacza odpadów prowadzącego zbieranie lub przetwarzanie i transportującego te odpady. Nadal trzeba raz w miesiącu wypełniać kartę ewidencji odpadu (KEO), a także w terminie do 15 marca za rok poprzedni przesłać do rejestru roczne zestawienie danych o odpadach dla marszałka województwa. Karty ewidencji i przekazania odpadów zawierają sporo, szczegółowych danych. W KPOK trzeba będzie wpisać datę

i godzinę rozpoczęcia i zakończenia odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, rozpoczęcia transportu do następnego posiadacza, jak również – przejęcia odpadów przez następnego posiadacza. KPO trzeba będzie wygenerować i mieć pod ręką potwierdzenie utworzenia, bo jego brak w trakcie transportu może skutkować nałożeniem grzywny. Ma to umożliwić śledzenie drogi odpadów w czasie zbliżonym do rzeczywistego. Ponadto posiadacz, który przekaze odpady do prowadzonych przez siebie miejsc zbierania lub przetwarzania odpadów, niezwłocznie, każdorazowo po ich przekazaniu, będzie dodawał w BDO informacje o

masie odpadów oraz o dacie i godzinie ich przekazania. Transportujący odpady będzie potwierdzał ich transport w BDO niezwłocznie po zakończeniu transportu.

Wysokie kary za uchylenie się od obowiązków

Niespełnienie obowiązku ustawowego, a mianowicie wpisania się do rejestru BDO, grozi wysokimi karami pieniężnymi, rzędu od 1000 do nawet 1 mln zł. Nałożenie kary będzie możliwe także za nieumieszczanie indywidualnego numeru rejestrowego na dokumentach, które sporządzane są w związku z prowadzoną działalnością.

Nowelizacja kodeksu postępowania karnego – najważniejsze zmiany

W dniu 5 października 2019 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (dalej jako „k.p.k.”). Nowe regulacje mają przyspieszyć postępowania, mamy również wiele nowych rozwiązań wzmacniających rolę prokuratora w toku procesu.

W niniejszym artykule postaram się przybliżyć zmiany wprowadzone nowelizacją, które w chwili obecnej wywołują najwięcej dyskusji na forum środowiska prawniczego.

Próba przyspieszenia postępowania

Za dość kontrowersyjne należy uznać wprowadzenie art. 378a k.p.k., który to przepis – zdaniem części środowiska prawniczego – stanowi naruszenie prawa do obrony zagwarantowanego w art. 42 ust. 2 Konstytucji. Zgodnie bowiem z art. 378a § 1 k.p.k. jeżeli oskarżony lub obrońca nie stawili się na rozprawę, będąc zawiadomiony o jej terminie, sąd, w szczególnie uzasadnionych wypadkach, może przeprowadzić postępowanie dowodowe podczas jego nieobecności, chociażby usprawiedliwić należycie niestawiennictwo, a w szczególności – może przesłuchać świadków, którzy stawili się na rozprawę, nawet jeżeli oskarżony nie złożył jeszcze wyjaśnień.

Drugą zmianą uznaną za bardzo kontrowersyjną jest nowelizacja art. 454 k.p.k., która umożliwia skazanie przez sąd drugiej instancji osoby, wobec której warunkowo umorzono postępowanie w pierwszej instancji. W takiej sytuacji można upatrywać naruszenia konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności (art. 176 Konstytucji). W przypadku warunkowego umorzenia postępowania nie dochodzi bowiem do skazania w pierwszej instancji. Dlatego też jeśli sąd odwoławczy, wyda wyrok reformatoryjny – skazujący, będziemy mieli do czynienia z wydaniem prawomocnego w sprawie wyroku wyłącznie w instancji odwoławczej.

Jeżeli chodzi o postępowanie dowodowe, to w związku z nowelizacją, do art. 170 k.p.k. paragrafu 1 został wprowadzony dodatkowy punkt pozwalający na oddalenie wniosku dowodowego. Zgodnie z treścią nowego punktu 6 oddala się wniosek dowodowy, jeżeli został on złożony po określonym

przez organ procesowy terminie, o którym strona składająca wniosek została zawiadomiona. Z drugiej strony do art. 170 k.p.k. został wprowadzony również paragraf 1a wskazujący, iż nie można oddalić wniosku dowodowego na podstawie § 1 pkt 5 lub 6, jeżeli okoliczność, która ma być udowodniona, ma istotne znaczenie dla ustalenia, czy został popełniony czyn zabroniony, czy stanowi on przestępstwo i jakie, czy czyn zabroniony został popełniony w warunkach, o których mowa w art. 64 lub art. 65 Kodeksu karnego, lub czy zachodzą warunki do orzeczenia pobytu w zakładzie psychiatrycznym na podstawie art. 93g Kodeksu karnego. Środowisko prawnicze jest dość zdezorientowane jeżeli chodzi o cel wprowadzenia przedmiotowej regulacji. Dotychczas bowiem organ procesowy dysponował już narzędziem pozwalającym na oddalenie wniosku dowodowego jeżeli w sposób oczywisty zmierzał on do przedłużenia postępowania (art. 170 k.p.k. § 1 pkt 5).

Na mocy nowelizacji (art. 315a k.p.k.) umożliwiono również odstąpienie od przesłuchania pokrzywdzonego w charakterze świadka, jeżeli czynność ta nie jest niezbędna do dokonania ustaleń faktycznych. Pokrzywdzony, który nie był przesłuchany w charakterze świadka, powinien zostać przesłuchany w tym charakterze, jeżeli tego zażąda, chyba że uwzględnienie żądania prowadziłoby do przewlekłości postępowania. To rozwiązanie zostało wprowadzone w związku z przestępstwami, w przypadku których mamy do czynienia z bardzo dużą liczbą pokrzywdzonych (np. oszustwa internetowe).

Wzmocnienie roli prokuratora

Jednym z krytykowanych dość mocno

rozwiązań jest wprowadzenie do art. 257 k.p.k. paragrafu 3, zgodnie z którym jeżeli prokurator oświadczy najpóźniej na posiedzeniu po ogłoszeniu postanowienia (w przedmiocie zmiany aresztu na inny środek zapobiegawczy), że sprzeciwia się zmianie środka zapobiegawczego, postanowienie to, w zakresie dotyczącym zmiany tymczasowego aresztowania na poręczenie majątkowe, staje się wykonalne z dniem jego uprawomocnienia. Dochodzi zatem do sytuacji, w której prokurator otrzymuje kompetencje pozwalające na blokowanie postanowienia wydanego przez sąd. Środowisko prawnicze wskazuje, iż takie rozwiązanie sprzeciwia się podstawowej zasadzie procesu karnego, zgodnie z którą to rolę sądu jest kontrola decyzji prokuratora i wymierzanie sprawiedliwości.

Rola prokuratora w procesie karnym została również wzmocniona poprzez zmianę paragrafu 2 art. 330 k.p.k. Zgodnie bowiem z nową treścią ww. przepisu, jeżeli organ prowadzący postępowanie (po uprzednim uchynieniu jego postanowienia przez sąd) nadal nie znajduje podstaw do wniesienia aktu oskarżenia i ponownie wyda postanowienie o umorzeniu postępowania lub odmowie jego wszczęcia, to postanowienie takie podlega zaskarżeniu do prokuratora nadzrędnego. Jeżeli natomiast prokurator nadzrędnym postanowi o utrzymaniu w mocy postanowienia, pokrzywdzonemu przysługuje prawo wniesienia tzw. subsydiarnego aktu oskarżenia przewidzianego w trybie art. 55 k.p.k.

Pozytywnie oceniane zmiany

Nowelizacja Kodeksu postępowania

cywilnego wprowadziła również zmiany, które są w środowisku prawniczym oceniane pozytywnie.

Jedną z nich jest dodanie do artykułu 123 k.p.k. paragrafu 3, który wprowadził analogiczne rozwiązania jakie obowiązują w procedurze cywilnej i w administracyjnej jeżeli chodzi o liczenie terminów. Nowy paragraf 3 pozwala na przesunięcie terminu na najbliższy dzień roboczy, jeżeli wypada on na uznany przez ustawę dzień wolny od pracy lub na sobotę.

Znowelizowano również art. 405 k.p.k., zgodnie z którym za ujawnione bez odczytywania będą uznane wszystkie protokoły i dokumenty podlegające odczytaniu na rozprawie, które nie zostały odczytane. Dzięki temu rozwiązaniu sąd nie będzie miał obowiązku odczytywać wszystkiego co jest w aktach sprawy, co może pozwolić na przyspieszenie toczącego się postępowania.

Zaoszczędzić czas pozwoli również zwięzłe przedstawienie rozstrzygnięcia sądu oraz zastosowanych przepisów ustawy karnej w przypadku obszerności wyroku wymagającej przerwy w jego ogłoszeniu. Taka możliwość została wprowadzona w związku z dodaniem do art. 418 paragrafu § 1b.

Jak widać, istnieje dość duża dysproporcja pomiędzy pozytywnie ocenianymi zmianami, a tymi wzbudzającymi wiele kontrowersji. Nie ulega natomiast wątpliwości, iż wprowadzone zmiany będzie można w sposób dogłębny ocenić dopiero po jakimś czasie, kiedy zostaną one zastosowane w praktyce.

HANNA ŻOŁNIERKIEWICZ

Adwokat w Departamencie Prawnym. Od 2017 roku związana z Russell Bedford Dmowski i Wspólnicy Kancelaria Adwokacka Sp.k. Posiada doświadczenie w obsłudze prawnej na rzecz przedsiębiorców w zakresie łączenia, podziału i przekształcenia spółek oraz w zakresie prawa upadłościowego, prawa restrukturyzacyjnego i prawa rynku kapitałowego. Reprezentuje również klientów przed sądami powszechnymi w sprawach z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego.

CENTRALNY REJESTR BENEFICJENTÓW RZECZYWISTYCH – ZASADY DZIAŁANIA, PODMIOTY OBOWIĄZANE DO DOKONYWANIA ZGŁOSZEŃ, SANKCJE Z TYTUŁU NIEWYKONANIA OBOWIĄZKÓW

Z dniem 13 października 2019 roku, na mocy ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, weszły w życie przepisy wprowadzające do polskiego systemu prawa Centralny Rejestr Beneficjentów Rzeczywistych („CRBR”) oraz obowiązek zgłaszania oraz aktualizowania w CRBR informacji dotyczących spółek i ich beneficjentów rzeczywistych.

Celem powyższego jest w teorii zwiększenie efektywności działania systemu zapobiegania praniu pieniędzy, a także dostosowanie polskich regulacji w tym aspekcie do obowiązujących standardów międzynarodowych. Przyjrzyjmy się działaniu rejestru.

Charakterystyka beneficjenta rzeczywistego

Przy opisywaniu przedmiotowego zagadnienia na początku warto wyjaśnić kim jest beneficjent rzeczywisty. Otóż zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu przez beneficjenta rzeczywistego rozumie się osobę fizyczną lub osoby fizyczne sprawujące bezpośrednio lub pośrednio kontrolę nad klientem poprzez posiadane uprawnienia, które wynikają z okoliczności prawnych lub faktycznych, umożliwiające wywieranie decydującego wpływu na czynności lub działania podejmowane przez klienta, lub osobę fizyczną lub osoby fizyczne, w imieniu których są nawiązywane stosunki gospodarcze lub przeprowadzana jest transakcja okazjonalna, w tym:

- w przypadku klienta będącego osobą prawną inną niż spółka, której papiery wartościowe są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym podlegającym wymogom ujawniania informacji wynikającym z przepisów prawa Unii Europejskiej lub odpowiadającym im prze-

pisom prawa państwa trzeciego:

- osobę fizyczną będącą udziałowcem lub akcjonariuszem klienta, której przysługuje prawo własności więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji tej osoby prawnej,
- osobę fizyczną dysponującą więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym klienta, także jako zastawnik albo użytkownik, lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu,
- osobę fizyczną sprawującą kontrolę nad osobą prawną lub osobami prawnymi, którym łącznie przysługuje prawo własności więcej niż 25% ogólnej liczby udziałów lub akcji klienta, lub łącznie dysponującą więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w organie klienta, także jako zastawnik albo użytkownik, lub na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi do głosu,
- osobę fizyczną sprawującą kontrolę nad klientem poprzez posiadanie w stosunku do tej osoby prawnej uprawnień, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r. poz. 351), lub
- osobę fizyczną zajmującą wyższe stanowisko kierownicze w przypadku udokumentowanego braku możliwości ustalenia lub wątpliwości co do tożsamo-

ści osób fizycznych określonych w tiret pierwszym, drugim, trzecim i czwartym oraz w przypadku niestwierdzenia podejrzeń prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu,

- w przypadku klienta będącego trustem:
- założyciela,
- powiernika,
- nadzorcę, jeżeli został ustanowiony,
- beneficjenta,
- inną osobę sprawującą kontrolę nad trustem,
- w przypadku klienta będącego osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą, wobec którego nie stwierdzono przesłanek lub okoliczności mogących wskazywać na fakt sprawowania kontroli nad nim przez inną osobę fizyczną lub osoby fizyczne, przyjmuje się, że taki klient jest jednocześnie beneficjentem rzeczywistym.

Beneficjentem rzeczywistym jest zatem zawsze osoba fizyczna. W przypadku spółek kapitałowych najczęściej jest to wspólnik spółki kapitałowej, który posiada więcej niż 25% udziałów lub akcji takiej spółki lub wspólnik, który posiada więcej niż 25% ogólnej liczby głosów w spółce, także na podstawie porozumień z innymi uprawnionymi co do głosu lub jako zastawnik lub użytkownik udziałów.

Kto ma zgłaszać informacje o beneficjentach rzeczywistych

Na podstawie art. 58 ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu do zgłaszania

informacji o beneficjentach rzeczywistych i ich aktualizacji obowiązane są: spółki jawne, spółki komandytowe, spółki komandytowo-akcyjne, spółki z o.o. oraz spółki akcyjne z wyjątkiem spółek publicznych. W związku z tym, że ustawa enumeratywnie wskazuje podmioty obowiązane do dokonywania zgłoszeń, uznać należy, że podmioty tam niewymienione takiemu obowiązkowi nie podlegają. Zatem obowiązkowi nie podlegają np. osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, przedsiębiorcy zagraniczni, oddziały przedsiębiorstw zagranicznych, fundacje czy stowarzyszenia.

Spółki już istniejące są obowiązane wywiązać się z obowiązków zgłoszeniowych opisanych powyżej w terminie do 13 kwietnia 2020 r. Z kolei, w przypadku spółek nowo powstałych informacje o beneficjentach rzeczywistych zgłaszane mają być w terminie 7 dni od dnia wpisu spółki do rejestru przedsiębiorców KRS. 7-dniowy termin obowiązuje także w przypadku zmiany danych przekazanych do rejestru.

Zakres zgłaszanych informacji

Zakres informacji, jakie podlegają zgłoszeniu do CRBR, reguluje art. 59 ustawy. Informacje te obejmują:

- dane identyfikacyjne spółek wymienionych w art. 58:
 - nazwę (firmę),
 - formę organizacyjną,
 - siedzibę,
 - numer w Krajowym Rejestrze Sądowym,
 - NIP,
- dane identyfikacyjne beneficjenta rzeczywistego i członka organu

Teoretycznie posiadanie danych o beneficjentach rzeczywistych powinno mieć duże znaczenie dla zwalczania zjawisk związanych z praniem brudnych pieniędzy, ponieważ utrudnia ukrycie czyjejś tożsamości w skomplikowanej strukturze korporacyjnej. Niemniej wprowadzone rozwiązania obarczone są wadami

lub wspólnika uprawnionego do reprezentowania spółek wymienionych w art. 58:

- imię i nazwisko,
- obywatelstwo,
- państwo zamieszkania,
- numer PESEL albo datę urodzenia - w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL,
- informację o wielkości i charakterze udziału lub uprawnieniach przysługujących beneficjentowi rzeczywistemu.

Formalności związane ze zgłoszeniem do rejestru

Zgłoszenia do CRBR dokonuje osoba uprawniona do reprezentacji spółki. Dokonuje się go nieodpłatnie za pośrednictwem strony internetowej. Zgłoszenie powinno być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP. CRBR jest rejestrem jawnym zatem informacje o beneficjentach rzeczywistych tam zawarte są udostępniane nieod-

płatnie, na wniosek. Udostępnianie informacji z CRBR odbywa się za pomocą środków komunikacji elektronicznej

Zgodnie z przepisem art. 61 ustawy, zgłoszenie do CRBR zawiera oświadczenie osoby dokonującej zgłoszenia o prawdziwości informacji zgłaszanych do Rejestru. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 4, składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Natomiast zgodnie z art. 233 Kodeksu Karnego „kto składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8”.

Sankcje za niedopełnienie zgłoszenia do rejestru

Niezależnie od odpowiedzialności karnej osób dokonujących zgłoszenia za złożenie fałszywego oświadczenia, ustawa kreuje także odpowiedzialność spółek, które nie dopełniły obowiązku zgłoszenia informacji do CRBR w wyżej wskazanych terminach. Spółki te podlegają bowiem karze pieniężnej w wysokości do 1 mln zł.

Teoretycznie posiadanie danych o beneficjentach rzeczywistych powinno mieć duże znaczenie dla zwalczania zjawisk związanych z praniem brudnych pieniędzy, ponieważ utrudnia ukrycie czyjejś tożsamości w skomplikowanej strukturze korporacyjnej. Publiczny charakter rejestru umożliwiający każdemu nieodpłatny dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych zapewnia również większą kontrolę informacji przez społeczeństwo. Niemniej wprowadzone rozwiązania obarczone są wadami. Przede wszystkim z całą pewnością na kawie stosowania ustawy będą występowały trudności w określeniu, kto jest beneficjentem rzeczywistym w podmiotach o rozproszonej, rozbudowanej strukturze właścicielskiej. Ponadto, za niewypełnienie obowiązku zgłoszenia obowiązujące przepisy przewidują karę pieniężną wyłącznie wobec spółki, co również rodzi pole do nadużyć. Zatem wprowadzenie nowych przepisów niewątpliwie będzie implikowało powstanie wielu trudności w codziennym funkcjonowaniu zwykłych przedsiębiorstw, natomiast nie gwarantuje osiągnięcia celu w postaci wyeliminowania zjawiska prania brudnych pieniędzy.

MICHAŁ WASILENKO

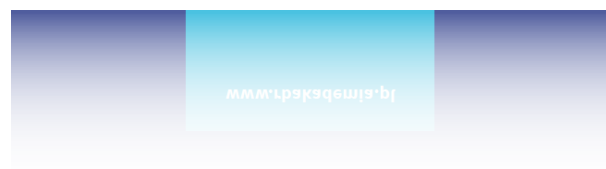
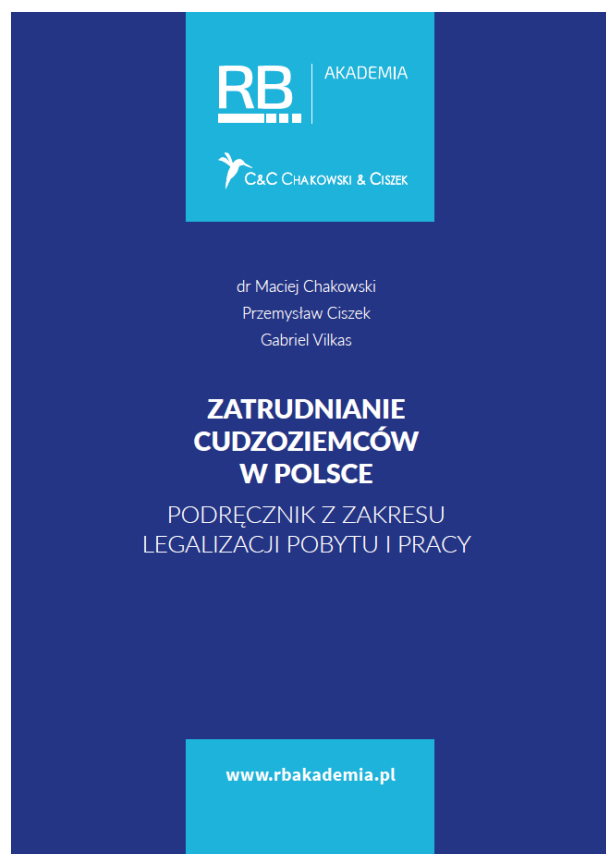
Adwokat, Senior Associate w Departamencie Prawnym, członek Izby Adwokackiej w Lublinie, absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Specjalizuje się w prawie spółek handlowych oraz w prawie cywilnym.

Księgarnia RB Akademia

PORADNIKI Z ZAKRESU PRAWA I PODATKÓW

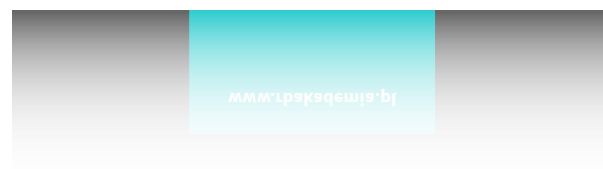
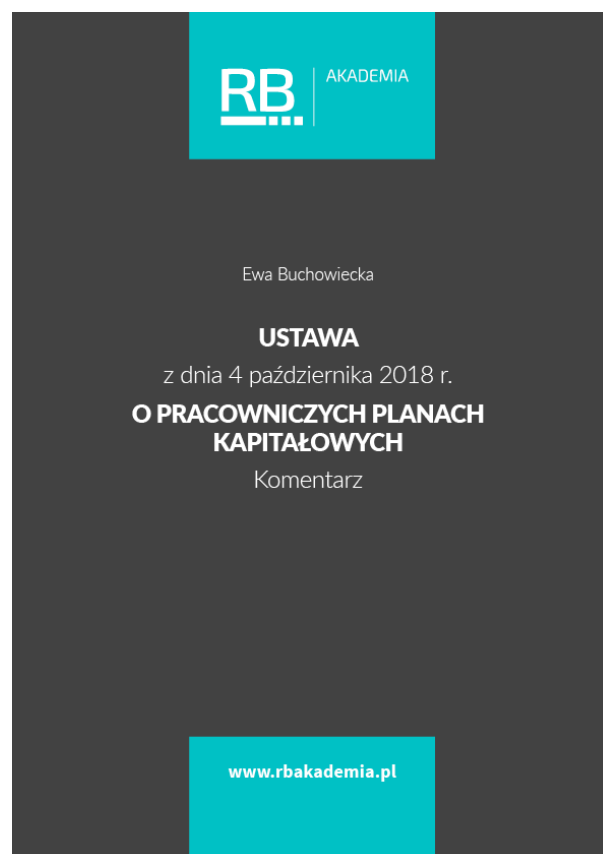
Zatrudnianie cudzoziemców w Polsce. Podręcznik z zakresu legalizacji pobytu i pracy

dr Maciej Chakowski, Przemysław Cisek,
Gabriel Vilkas

Ustawa z dnia 4 października 2018 r. o Pracowniczych Planach Kapitałowych (PPK) Komentarz

Ewa Buchowiecka

Zamów na

www.rbakademia.pl/ksiegarnia

DOBRA WIADOMOŚĆ DLA KREDYTOBIORCÓW – W PRZYPADKU WCZEŚNIEJSZEJ SPŁATY KREDYTU BANK ZOBOWIĄZANY JEST ZWRÓCIĆ CZĘŚĆ PROWIZJI

Sąd rozstrzygał spór związany z wykładnią art. 49 ust 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jednolity: Dz.U. z 2019 r. poz. 1083). Zgodnie z tym przepisem, w przypadku spłaty całości kredytu przed terminem określonym w umowie, całkowity koszt kredytu ulega obniżeniu o te koszty, które dotyczą okresu, o który skrócono czas obowiązywania umowy, chociażby konsument poniósł je przed tą spłatą.

Dotychczas, żadnych sporów nie budziło to, że w przypadku wcześniejszej spłaty długu, kredytobiorca nie jest obowiązany do uiszczania odsetek za skrócony okres kredytowania. Wątpliwości wzbudzało, czy podobna „ulga” dotyczy innych opłat pobieranych za udzielenie kredytu, w szczególności – prowizji.

Korzystny dla konsumentów wyrok TSUE

Sprawa zwrotu części prowizji kilka miesięcy temu była rozstrzygana przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (wyrok z 11 września 2019 r. w sprawie Lexitor (C-383/18)). Dokonując analizy prawnej, TSUE powołał się na art. 8 Dyrektywy Rady z dnia 22 grudnia 1986 r., zastąpionej dyrektywą 2008/48. Zgodnie z tym przepisem, w przypadku wypełnienia zobowiązań określonych w umowie przed ustalonym czasem, konsument ma prawo do słusznego zmniejszenia całkowitego kosztu kredytu. TSUE wskazał, że przepis ten należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu

tu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta. TSUE zajął zatem stanowisko korzystne konsumentów, którzy spłacili całość kredytu przed terminem.

Korzystny dla konsumentów wyrok SN

Tytułowa uchwała SN została wydana w dniu 12 grudnia 2019r., w składzie 3-osobowym, w sprawie o sygnaturze III CZP 45/19. Uchwała ta wtóruje interpretacji przyjętej przez orzeczenie TSUE i jest równie korzystna dla kredytobiorców toczących spór z bankami.

W uchwale SN ustosunkował się do zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Lublinie. Pytanie brzmiało: „Czy prowizja za udzielenie kredytu konsumenckiego jest kosztem dotyczącym całego okresu obowiązywania umowy, który w przypadku spłaty kredytu przed terminem określonym w umowie ulega obniżeniu na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. Nr 126, poz. 715 ze zm.) o okres, o który skró-

cono czas obowiązywania umowy, czy też kosztem, który nie dotyczy okresu obowiązywania umowy?”

Odpowiadając, SN podjął uchwałę, która dała konsumentom spłacającym kredyt przed terminem kolejne, ważne narzędzie w walce z bankami. Uchwała SN stanowi, że przewidziane w art. 49 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim uprawnienie konsumenta do obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku jego spłaty w całości przed terminem określonym w umowie obejmuje także prowizję za udzielenie kredytu.

Niestety w dalszym ciągu zdarza się, że banki nie chcą zwracać pobranych prowizji kredytobiorcom, którzy wcześniej spłacili zaciągnięty kredyt. Jeżeli złożenie reklamacji do banku z żądaniem zwrotu wszelkich prowizji i opłat nie przyniesie pożądanych rezultatów, konsumentowi pozostaje droga sądowa. Uchwały takie jak omawiana w niniejszym artykule, dają kredytobiorcom realne szanse na skuteczne żądanie zwrotu pieniędzy od banku w związku z wcześniejszą spłatą kredytu.

PRZEMYSŁAW LACH

Aplikant radcowski Russell Bedford

AKADEMIA

www.rbakademia.pl

SZKOLENIA ZAMKNIĘTE

Z ZAKRESU KADR,
PŁAC I KSIĘGOWOŚCI
Z MOŻLIWOŚCIĄ
DOFINANSOWANIA
Z UE I KFS

Russell Bedford Poland Akademia dysponuje profesjonalną kadrą trenerów i specjalistów posiadających ogromną wiedzę merytoryczną i warsztat praktyczny, co w połączeniu z licznymi kontaktami w branży hotelarskiej daje nieograniczone możliwości przy organizowaniu szkoleń in-company. Dzięki dopasowaniu merytorycznemu do indywidualnych potrzeb uczestników zapewniają one najwyższą skuteczność.

Kontakt

Ewelina Piotrowska
Specjalista dr. szkoleń i marketingu
T: +48 533 339 811
E: ewelina.piotrowska@russellbedford.pl

www.russellbedford.pl

www.rbakademia.pl

Biuro Warszawa

ul. Marynarska 11
02-674 Warszawa
T: 22 299 01 00
F: 22 427 44 02
E: office@russellbedford.pl

Biuro Katowice

ul. Lompy 14 lok. 410
40-040 Katowice
T: 32 731 34 20
F: 32 731 34 21
E: katowice@russellbedford.pl

Biuro Kraków

ul. Rondo Mogiłskie 1
31-516 Kraków
T: 12 307 40 90
F: 22 427 44 02
krakow@russellbedford.pl